

A1. Η συγγραφέας του άρθρου επισημαίνει την ιδιαιτερότητα και τη διαχρονικότητα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού. Θεμελιώνει τη διαπίστωσή της στο γεγονός ότι οι αρχαίοι Έλληνες ήταν οι πρώτοι που μέσω της τέχνης μορφοποίησαν την ύλη, της έδωσαν πνευματική μορφή και αποπειράθηκαν να γίνουν μικροί θεοί – δημιουργοί. Η τέχνη σύμφωνα με τη συγγραφέα πέρα από εξωραϊστικό ρόλο διαδραματίζει και μέσον πολιτικής και κοινωνικής διαπαιδαγώγησης. Τις θέσεις της η συγγραφέας τεκμηριώνει επικαλούμενη παραδείγματα από την αρχαία ελληνική γλυπτική. Διαπιστώνει επίσης ότι η μετάβαση από την άγρια φύση και τη ζώδη κατάσταση στη πολιτικά συγκροτημένη πόλη εκφράζεται με το πλέον παραστατικό τρόπο από τους αρχαίους προγόνους μας μέσω της τέχνης. Μ' αυτήν η ύλη παίρνει ουσία και καθίσταται έργο διαχρονικής αξίας. Τελειώνει τονίζοντας ότι η διαχρονικότητα της αρχαιοελληνικής τέχνης αποδεικνύεται από το γεγονός ότι αποτελεί αφετηρία κάθε περαιτέρω προβληματισμού και αναζήτησης.

B1. «*Η αρχαία τέχνη θα μείνει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή*». Το παραπάνω τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι αποτελεί την πρώτη ανθρώπινη κατάκτηση του μέτρου, της αρμονίας, της ισορροπίας σε σχέση με τις ανθρώπινες διαστάσεις. Ποτέ άλλοτε ο άνθρωπος δεν πραγμάτωσε με τόση πληρότητα το όραμά του να γίνει δημιουργός. Κάθε περαιτέρω σύλληψη και δημιουργία αφορμάται από την αρχαιοελληνική. Μπορεί να το διαπιστώσει κανείς σε κάθε πτυχή της ανθρώπινης έμπνευσης, σε κάθε ιστορική περίοδο μέχρι και την εποχή μας. Όπου κι αν στρέψει κανείς το βλέμμα του θα δει τα επιτεύγματα της αρχαίας Ελλάδας να παραμένουν ζωντανά ενσωματωμένα σε νεότερες δημιουργίες.

B2. Ο α' τρόπος πειθούς που επιστρατεύει η συγγραφέας στη τελευταία παράγραφο του κειμένου είναι η επίκληση στο συναίσθημα. Στο απόσπασμα: «*Ιδού ...προς ένα αέναο γίγνεσθαι*», η χρήση λόγου προστακτικού – προτρεπτικού και η αποστροφή προς τον αναγνώστη, όπως και η ενσωμάτωση φράσεων συνυποδηλωτικών – λογοτεχνικών φορτίζει συναισθηματικά το κείμενο, εξαίρει το θυμικό του αναγνώστη και κεντρίζει τη σκέψη.

Ο β' τρόπος πειθούς είναι η επίκληση στη λογική με τη χρήση λογικής κατασκευής – επιχειρήματος. Στο απόσπασμα: «*Να γιατί ...δημιουργία ελευθερίας*», εμπεριέχεται λογικός συλλογισμός που αποδεικνύει τη διαχρονικότητα της αρχαίας τέχνης επικαλούμενος την επιρροή που έχει ασκήσει αυτή στο πέρασμα του χρόνου. Ο συλλογισμός είναι παραγωγικός.

B3. α) επίτευγμα = κατόρθωμα

δαμάσει = χαλιναγωγήσει, εξημερώσει, τιθασεύσει

μετάβαση = πέρασμα

πληρότητα = ολοκλήρωση

ουσιώδες = σημαντικό

β) έλλογη = άλογη

κοντά = μακριά

συνοπτικό = εκτενές

φυσικής = τεχνητής

αιχμαλωτίσει = απελευθερώσει

B4. Διαγράφει ο τεχνίτης τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας (ενεργητική σύνταξη). Μετατροπή σε παθητική: «Τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον τεχνίτη».

Δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο πριν ανακαλύψει τον τέλειο άνθρωπο: ενεργητική σύνταξη. Μετατροπή σε παθητική: «Το ζώο δαμάστηκε από την ελληνική τέχνη πριν ο τέλειος άνθρωπος ανακαλυφθεί από αυτήν».

Γ1. . Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

Κυρίες και Κύριοι,

Συγκεντρωθήκαμε όλοι σήμερα με αφορμή τις εκδηλώσεις του δήμου μας για την αξία της Τέχνης στη ζωή των ανθρώπων. Αξιοποιώντας την ευκαιρία που μου δίνεται, θα ήθελα κι εγώ να διατυπώσω κάποιες σκέψεις για την προσφορά της καλλιτεχνικής δημιουργίας στη νεολαία καθώς και για το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει το σχολείο ως εκπαιδευτικός θεσμός προκειμένου να ενθαρρύνει την επαφή των νέων με αυτήν.

Είναι γεγονός ότι η τέχνη στις μέρες λανθασμένα αντιμετωπίζεται ως μέσο διασκέδασης, ως δραστηριότητα που επιτρέπει την εκτόνωση και τη φυγή από την πραγματικότητα. Μια τέτοια, όμως, θεώρηση, της τέχνης παραβλέπει τον ευρύτερο προσανατολισμό και τον κεφαλαιώδη ρόλο που διαδραματίζει αυτή στον ανθρώπινο βίο.

Αρχικά, η Τέχνη επιτυγχάνει τη συναισθηματική λύτρωση του δέκτη, εφόσον τον οδηγεί στη βίωση ποικίλων συναισθημάτων. Οι νέοι, που βρίσκονται σε μια περίοδο της ζωής τους, όπου κυριαρχεί η ψυχική και πνευματική σύγχυση λόγω εφηβείας, μπορούν να επωφεληθούν ιδιαίτερα από αυτή τη λειτουργία της Τέχνης, με την οποία θα καλλιεργηθούν ψυχικά και θα εμπλουτίσουν τον εσωτερικό τους κόσμο. Η αληθινή τέχνη χαρίζει στον άνθρωπο ανεκτίμητα αισθητικά βιώματα και απολαύσεις, τον ανυψώνει στην αισθητική σφαίρα του ωραίου και του υψηλού, ημερώνοντας την ψυχή του, διαμορφώνοντας και εκλεπτύνοντας τα αισθητικά του κριτήρια, εξευγενίζοντας συνολικά την ύπαρξή του. Με μια γλώσσα μαγείας

απευθύνεται στα μύχια της ψυχής και συγκλονίζει με το αισθητικό της μεγαλείο και τα μηνύματά της.

Επίσης, η Τέχνη ηθικοποιεί προβάλλοντας διαχρονικές αξίες και ιδανικά. Ιδιαίτερα στην εποχή μας, εποχή ισοπέδωσης, αισθητικής κακοποίησης και κακογουστιάς, η αισθητική αγωγή θωρακίζει πνευματικά και ηθικά το νέο άνθρωπο, βοηθώντας τον έτσι να διατηρήσει την ευαισθησία του, άρα θωρακίζει συνολικά τον ανθρώπινο πολιτισμό. Ο καλλιεργημένος άνθρωπος αρνείται οποιαδήποτε υποβάθμιση και όχι μόνο την αισθητική. Η Τέχνη προβάλλει ιδανικά και αρετές που αποτελούν υγιή πρότυπα για τη διάπλαση ανθρώπων με υψηλό αίσθημα ευθύνης, οι οποίοι δρουν με γνώμονα το σεβασμό και την ανιδιοτέλεια ενάντια στην απανθρωποποίηση της σημερινής εποχής.

Εξάλλου, με τα μηνύματα που εκπέμπει η τέχνη δίνει ερεθίσματα για προβληματισμούς και ενισχύει την κριτική σκέψη ως αντίδοτο στην πνευματική νωθρότητα. Με τις ιδέες που προσφέρει έχει τη δυνατότητα ο νέος άνθρωπος να διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες και τη δημιουργική του φαντασία καθώς και να ενισχύσει τη δεκτικότητά του σε νέες ιδέες, που αντιμάχονται τις στερεοτυπικές αντιλήψεις και προκαταλήψεις.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής ευαισθησίας των νέων μπορεί να λειτουργήσει ως αντιστάθμισμα στην τυποποίηση και τον ωφελιμισμό που κυριαρχούν στις σημερινές ανθρώπινες κοινωνίες. Συνεπώς η εξοικείωση του νέου με την τέχνη αποκτά θεμελιώδη σημασία στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας. Όμως, είναι το σχολείο έτοιμο να προσφέρει τις αξίες της Τέχνης στους νέους και να τους φέρει σε επαφή μαζί της; Με την τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων, αυτό μπορεί να γίνει πραγματικότητα.

Πρωταρχικής σημασίας στοιχείο προς την επίτευξη ενός τέτοιου εγχειρήματος αποτελεί αρχικά η εξασφάλιση των απαραίτητων μέσων και υποδομών. Το σχολείο μπορεί και επιβάλλεται να διαθέτει χώρους κατάλληλα εξοπλισμένους που θα αναβαθμίσουν τα καλλιτεχνικά μαθήματα μέσω της πρακτικής εξάσκησης των μαθητών. Η σημερινή πρακτική αισθητικής καλλιέργειας μέσω αποκλειστικά της θεωρητικής ενατένισης των μορφών τέχνης μέσα στη σχολική αίθουσα με την τεχνική της στείρας απομνημόνευσης σκοτώνει την τέχνη.

Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η στελέχωση των σχολείων με καταρτισμένο προσωπικό για τα καλλιτεχνικά μαθήματα. Η συνήθης πρακτική να αναλαμβάνονται τέτοια μαθήματα από διδάσκοντες που δεν έχουν καμιά σχέση με την Τέχνη μόνο επιβλαβής μπορεί να χαρακτηριστεί. Έτσι, οι νέοι δεν έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν σε βάθος τις διάφορες μορφές τέχνης από ανθρώπους που γνωρίζουν σε βάθος το αντικείμενο, ούτε να νιώσουν την έμπνευση και τη χαρά της δημιουργίας. Αυτό θα τους το ενέπνεε μόνο ένας διδάσκων που είναι γνώστης και μπορεί να τους μεταδώσει τις αξίες και την ευχαρίστηση που προσφέρει η ενασχόληση με τις τέχνες.

Τέλος, σημαντική θα ήταν και η ενίσχυση του θεσμού των σχολικών πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως είναι τα μαθητικά φεστιβάλ, διαγωνισμοί ή διοργάνωση εβδομάδας τέχνης. Τέτοιες πρωτοβουλίες σαφώς και υφίστανται, όμως αποτελούν ελάχιστα παραδείγματα δραστηριοτήτων που παίρνουν τα σχολεία για να ενισχύσουν τις καλλιτεχνικές ανησυχίες των μαθητών τους. Με αυτές τις εκδηλώσεις, οι νέοι θα αποκτήσουν βιωματικές εμπειρίες σχετικά με την τέχνη, και θα κινητοποιηθούν πνευματικά προκειμένου και οι ίδιοι να προβούν στις πρώτες καλλιτεχνικές τους απόπειρες. Η βιωματική μάθηση αποδεδειγμένα είναι σε θέση να εμπλουτίσει τον πνευματικό και ψυχικό κόσμο των νέων με τη χαρά της δημιουργικής έκφρασης και να ωθήσει τους μαθητές σε προσωπική ενασχόληση και γενικότερη εκτίμηση της τέχνης και της αποστολής της στη ζωή του ανθρώπου.

Κλείνοντας την ομιλία μου θα ήθελα να σας τονίσω ότι η αναβάθμιση των καλλιτεχνικών μαθημάτων συνδέεται με την προσπάθεια διαμόρφωσης ενός σχολείου που ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, την ευαισθησία και την πρωτοβουλία των νέων. Με ένα τέτοιο σχολείο, όπου η Τέχνη θα έχει τη θέση που της αρμόζει στη συνείδηση των μαθητών, θα προσελκυσθεί το ενδιαφέρον του μαθητή και αυτός με τη σειρά του θα μνηθεί στις διαχρονικές και πανανθρώπινες αξίες που προβάλλονται από τη γνήσια καλλιτεχνική δημιουργία.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

ΠΡΟΤΙΟ